

Spejdersærpræg

- 14 uniform
- 15 tørklæde
totem
- 16 patrulje
patruljeleder
- 17 arbejdsfordeling
- 18 stander
- 19 sang, motto og råb
- 20 patruljelokale
- 22 elefanterne
- 23 mohikanerne
- 24 møder og ture
spejderhilsen
- 25 dagbog
sang og leg
- 26 afdeling og gruppe
idéramme
- 27 gruppeblad
forældre
- 28 good turn

Spejdersærpræg

Det er som regel let at kende en flok spejdere på deres uniform, deres standere og trofæer, sange og råb, og mange

andre kendetegn. Disse ting, der adskiller spejdere fra andre, kalder vi spejdersærpræg. Det er en vigtig del af spejder-

arbejdet, det styrker sammenholdet, gør det sjovere at være spejder og nemt at kende andre spejdere.

Uniform

Alle spejdere i DDS bærer blå uniform til møder og på ture. Det giver fællesskab og samhørighed.

- 1 Kasket eller kaki spejderhat
- 2 Blå uniform med 2 eller 4 lommer, gennemknappet eller busseronnemodel
- 3 Duelighedstegn
- 4 Danmarksmærke ved rejser i udlandet
- 5 Eventuelt mørkeblå T-shirt eller lyseblå skjorte
- 6 Divisionsmærke
- 7 Spejderbælte af læder
- 8 Mørkeblå bukser eller nederdel
- 9 Tørklæde i gruppens/divisionens farve
- 10 Korpsmærke
- 11 Mærke for patrulje, søspejder, orkester og lignende, fx særlige lejre, løb og kurser
- 12 Bånd med gruppens navn
- 13 Årsstjerne
- 14 Fornuftigt fodtøj
- 15 Spejderhund

Som overtøj med korpslogo fås mørkeblå fleece og sandfarvet jakke. Danmarksmærket og mærker fra særlige lejre, løb og kurser skal fjernes senest 1 år efter arrangementet.

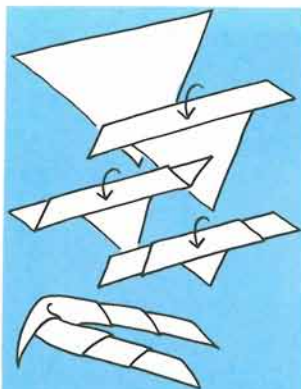

Tørklæde

Oprindeligt skulle tørklædet forhindre sveden i at løbe ned ad ryggen. Nu bruger vi det især til at give gruppesærpræg, men i en snæver vending kan det også bruges som forbindelse eller i stedet for et stykke reb.

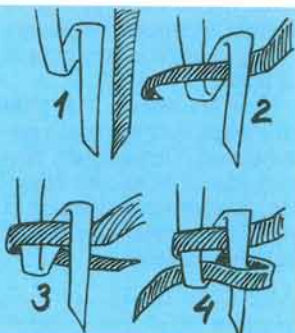
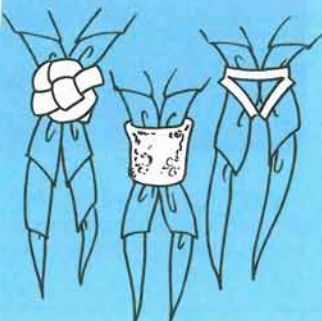
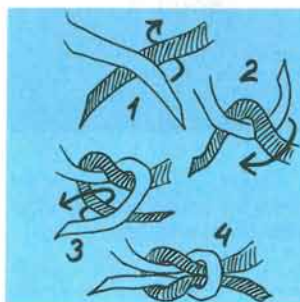
Tørklædet kan have forskellige farver og dekorationer.

Mange voksne spejdere bærer et gråligt/lyserødt tørklæde med et skotskternet mærke bagpå. Det kaldes et Gilwell-tørklæde og viser, at spejderen har taget et Gilwellkursus.

Tørklædet kan holdes sammen af et råbåndsknob, et firknob eller et helt andet knob som din egen gruppe har fundet på. Mange bruger tørklædering. Den kan være et tyrkisk knob eller en flettet læderstrop, der er nittet sammen.

Den kan også saves ud af et stykke bambus eller en hjortetak der udhules. Nogle meget fine tørklæderinge kan laves af suppeben. Skær et stykke ben af på et par centimeter. Puds det og dekorér det med patruljenavn eller totem.

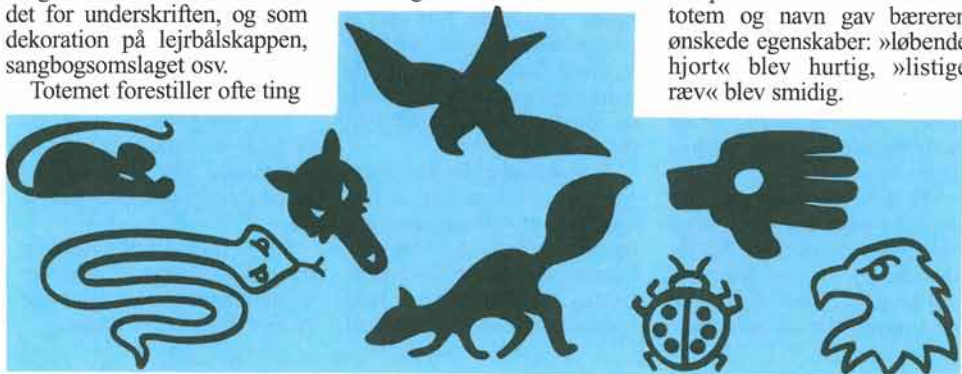
Totem

Mange spejdere har deres eget personlige totem. Det er et mærke eller et symbol, der bruges sammen med eller i stedet for underskriften, og som dekoration på lejrbålskappen, sangbogsomslaget osv.

Totemet forestiller ofte ting

fra naturen, fx en myre, en mus, et blad – men det kan også være et bål, en stjerne eller noget helt andet.

Inspiration kan hentes fra indianernes verden, hvor hver krigler havde sit totem og et navn der passede til. Man mente at totem og navn gav bæreren ønskede egenskaber: »løbende hjort« blev hurtig, »listige ræv« blev smidig.

Patrulje

»Patruljesystemet er ikke en måde at drive spejderarbejde på – det er den eneste måde!« har en klog spejder engang sagt.

Patruljen er den grundlæggende enhed i korpset. Hos de mindste spejdere kaldes den ofte kuld eller bande, men princippet er det samme: 5-8 medlemmer arbejder sammen i et fasttømret fællesskab og klarer de fleste ting selv – uden voksnes indblanding.

Patruljesystemet giver spejderne øvelse i selv at tage et initiativ, føre beslutninger ud i livet og arbejde sammen for at nå et mål.

Man bestemmer ikke altid selv hvem man kommer i patrulje med. Derfor lærer man også at tage hensyn til hinanden, og opdager hvor vigtigt et godt kammeratskab er, for at patruljen fungerer.

Også uden for spejderarbejdet finder børn og unge sammen i sådanne fællesskaber, og

i skoler og virksomheder anvendes gruppearbejde til at opnå bedre resultater.

Patruljeleder

Til at lede patruljen vælges en patruljeleder (PL), der som regel er en af de ældste i patruljen.

PL er patruljens kontaktperson, og er den der har ansvaret for at patruljen fungerer. Det kan lyde som et tungt ansvar, men den som bliver udnævnt til PL, er en som tropslederen tror på kan klare opgaven.

PL leder arbejdet i patruljen. Det gøres bedst ved at gå foran og være et eksempel for de andre. Når spejderne ser at PL også er med i de kedelige opgaver, får de selv mere

lyst – og den gode PL overlader naturligvis også nogle af de spændende opgaver til sine spejdere.

PL skal lede møderne og holde spejderne fast på at gennemføre det patruljen har besluttet. Det er vigtigt, at alle patruljens medlemmer føler at de alle har et ansvar for det, der sker.

Den nye spejder har aller mest brug for at føle at han eller hun er velkommen i patruljen, og opdage at det vedkommende gør, er godt nok. Derfor må PL huske at rose spejderne når der er grund til

det. De små spejdere ser jo op til deres PL, og et venligt klap på skulderen betyder meget.

PL lærer sine spejdere at kende, deres baggrund, deres hobbyer, deres styrke og svage sider – og tager hensyn til dem.

Lad spejderne gøre det de er gode til. Ros dem når de overvinder sig selv og gør noget de ellers ikke havde lyst til.

PL er måske den ældste og har muligvis nogle privilegier, men er medlem af sin patrulje på lige fod med de andre.

Patruljens arbejdsfordeling

Uniformen er med til at gøre spejderne ensartede, men ens bliver de aldrig.

Hver spejder har sin personlighed og sine egne kvaliteter, og dem skal der værnes om. Patruljens medlemmer er gode til forskellige ting, og derfor kan de supplere hinanden, så patruljen i fællesskab kan løse mange forskellige opgaver.

Patruljens opgaver kan fordeles sådan:

Patruljelederen (PL) er kontaktperson, og er den der har ansvaret for patruljen. PL sørger for at der sker noget spændende på patruljens møder og ture, at spejderne lærer noget, og at alle føler sig godt tilpas i patruljen.

Patruljeassistenten (PA) vælges som regel af PL, for de to arbejder tæt sammen og hjælper hinanden med at lede patruljen.

Hvis PL er fraværende, overtager PA ledelsen af patruljen.

Materialeforvalteren passer på patruljens udstyr og sørger for, at det bliver vedligeholdt – og repareret hvis det går i stykker.

Ceremonimesteren tager sig af de ritualer som patruljen indleder møderne med. Det er også ceremonimesterens ansvar, at patruljevæggen er i fin stand, og at den viser hvad patruljen laver.

Krønikeskriveren skriver og tegner patruljens dagbog og samler fotos og tegninger til at krydre dagbogen med. Krønikeskriveren leverer også indlæg til gruppens blad.

Det er altid rart at kunne se tilbage i de gamle dagbøger. Det er hyggeligt – og som regel også lærerigt.

Skatmesteren passer patruljens regnskab og opkræver indbetalinger til ture og møder.

Andre af patruljens medlemmer kan være eksperter inden for knob, førstehjælp, orientering osv. Tilsammen kan de klare næsten enhver situation de kommer ud for.

Opgaverne går på skift, så alle får lært noget om det hele.

Stander

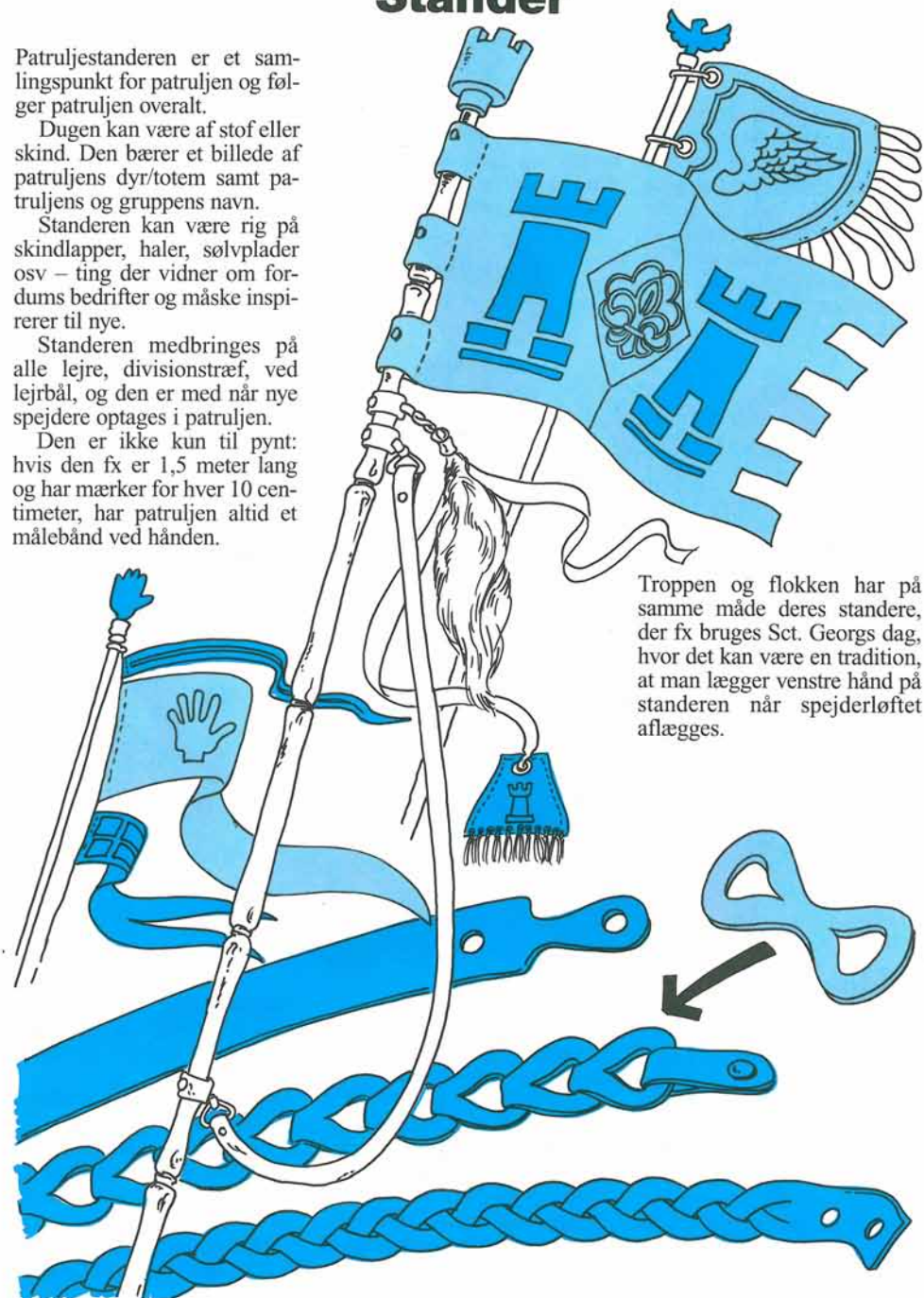
Patruljestanderen er et samlingspunkt for patruljen og følger patruljen overalt.

Dugen kan være af stof eller skind. Den bærer et billede af patruljens dyr/totem samt patruljens og gruppens navn.

Standeren kan være rig på skindlapper, haler, sølvplader osv – ting der vidner om forudts bedrifter og måske inspirerer til nye.

Standeren medbringes på alle lejre, divisionstræf, ved lejrbål, og den er med når nye spejdere optages i patruljen.

Den er ikke kun til pynt: hvis den fx er 1,5 meter lang og har mærker for hver 10 centimeter, har patruljen altid et målebånd ved hånden.

Tropen og flokken har på samme måde deres standere, der fx bruges Sct. Georgs dag, hvor det kan være en tradition, at man lægger venstre hånd på standeren når spejderløftet aflægges.

Patrulje- sang

Selvfølgelig synger patruljen altid på møder og ture, og her er patruljesangen et fast indslag. Den kan hele tiden udvides med nye vers der beskriver hvad der skete på sidste patruljetur.

Med en kort og nem melodi kan man som regel slippe helskindet fra at være poet – og selvgjort er velgjort.

Motto og patruljeråb

Alle verdens spejdere har det samme motto. På dansk lyder det »Vær beredt«, på engelsk »Be Prepared«. Det blev valgt af Baden-Powell, som ønskede at slå fast at en spejder altid er parat til at tage fat, at tage et initiativ, at hjælpe.

Ved siden af dette har mange patruljer deres eget motto, valgsprog eller patruljeråb, ofte med tilknytning til deres patruljedyr. Mottoet kan være kort og fyndigt som girafpatruljens: »hold hovedet højt«, eller et kortere eller længere vers: »det er let at få ind i hjernen, intet egern standser for det når kernen!«.

Mange af disse patruljeråb er overleveret fra generation til generation, og det vil nok være rigtigt, hvis lederne og patruljens medlemmer en gang imellem vurderer, om råbet nu også udtrykker det som patruljen ønsker at stå for.

Men råbes skal der. Det styrker sammenholdet og giver nye kræfter, fx på 30-km-turen: »fremad, opad for hvert fjed, intet slår os myrer ned«.

Derudover har patruljen et kald der bruges til at samle patruljen med. Det kan være en speciel melodi der fløjtes, en tuden som af en ugle eller en kronhjorts brøl.

Patruljelokale

Hver patrulje kan have sin egen væg eller sit eget hjørne - nogle er så heldige at have deres eget patruljelokale.

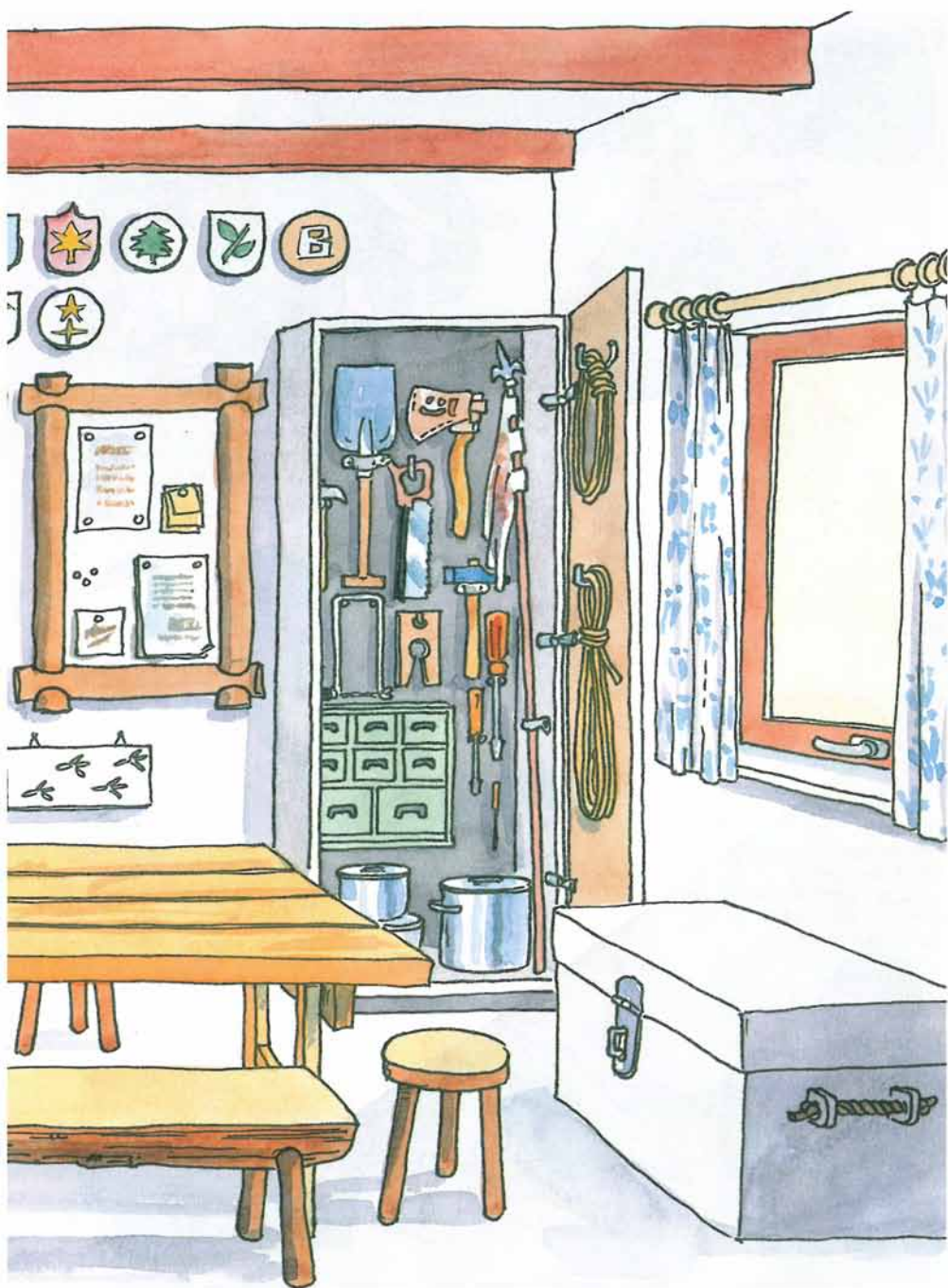
Hvad man end har, skal stedet indrettes festligt, og så det fortæller noget om patruljen: »vis mig din patruljevæg, og jeg skal sige dig, hvordan det går i patruljen«.

Her er nogle ideer, men de bedste ideer, er tit dem, man selv finder på.

Møblerne kan være resterne fra sidste loppemarked, eller de kan laves af patruljen selv. De kan males i patruljens farve, og på bordpladen males totem og navn ved hver enkelts faste plads.

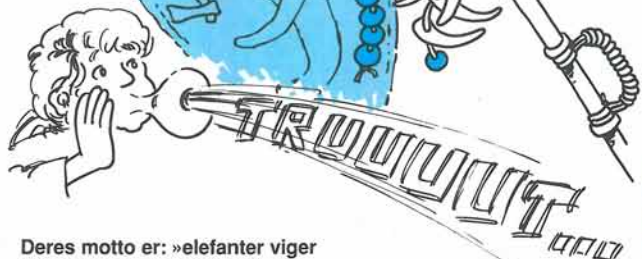

ELEFANTER

Elefantpatruljens standardug har form som et elefantøre. Hjemme i lokalet har de en fin lille samling af ting af elffenben.

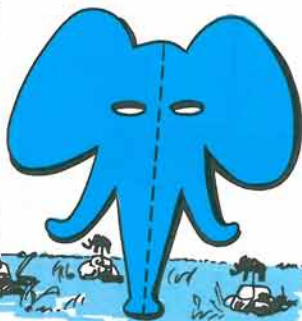
Deres motto er: »elefanter viger ikke tilbage for noget«. Når de skal kalde på hinanden trompetter de som en elefant.

Elefanternes sang:

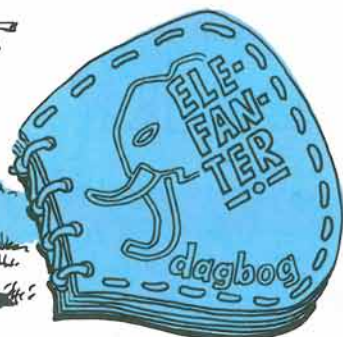
MELODI:

Den sømand, han må lide.

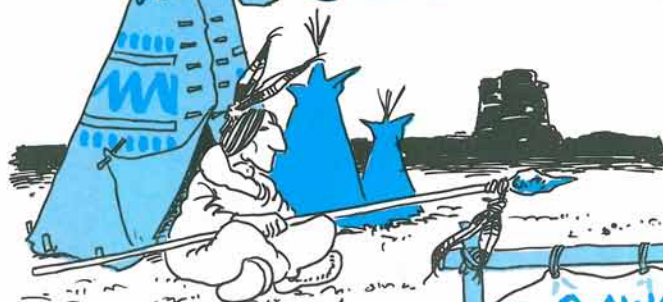
De tunge elefanter er os der kommer her, her, her vi kender alle planter og alle dyr, vi ser...

Hvert år er der patruljetur til Zoo, hvor de først besøger elefantburet.

Mohikanerne

Mohikanerne har læst om indianernes liv og kender de forskellige indianerstammer. De er dygtige til sporing. De samler på fjer og ved hvilke fugle fjere-stammer fra.

Mohikanerne har selv syet en tipi og lavet mokkasiner og dolkeskeder.

Deres motto lyder:

»mohikaner, mohikaner, meget bedre end I aner«.

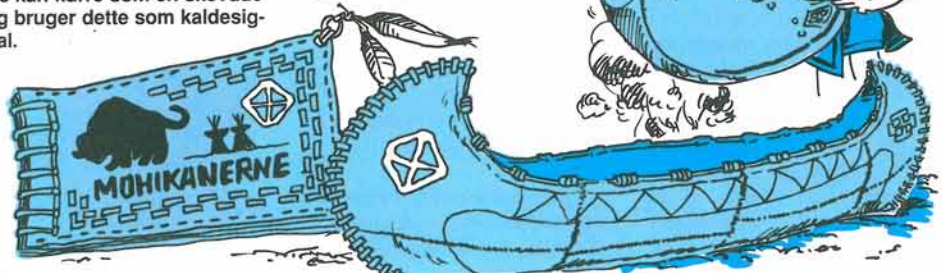

De kan kurre som en skovdue og bruger dette som kaldesignal.

Mohikanernes sang, som de selv har lavet melodi til, står skrevet på skindet herover. Til denne sang kan der danses regndans!

Mohikanerne øver sig i at lave røgsignaler og planlægger en sommerlejr til hest.

Møder og ture

Lederne skal sørge for at spejderne oplever spændende møder og ture.

Patruljen mødes en gang om ugen, i uniform og til tiden.

PL må her sørge for at have et program med masser af spænding og indlæring. Start med noget, hvor I får rørt jer. Så er det nemmere at sidde stille bagefter.

På ture får man brugt det, man har lært ved møderne. Tag ud i det fri, fx en gang om måneden. Her skal spejderne opleve ting de ellers ikke oplever. Også selvom de måske får en våd trøje eller en kold næse. Vi siger at »spejderliv er friluftsliv« – og det skal vi leve op til.

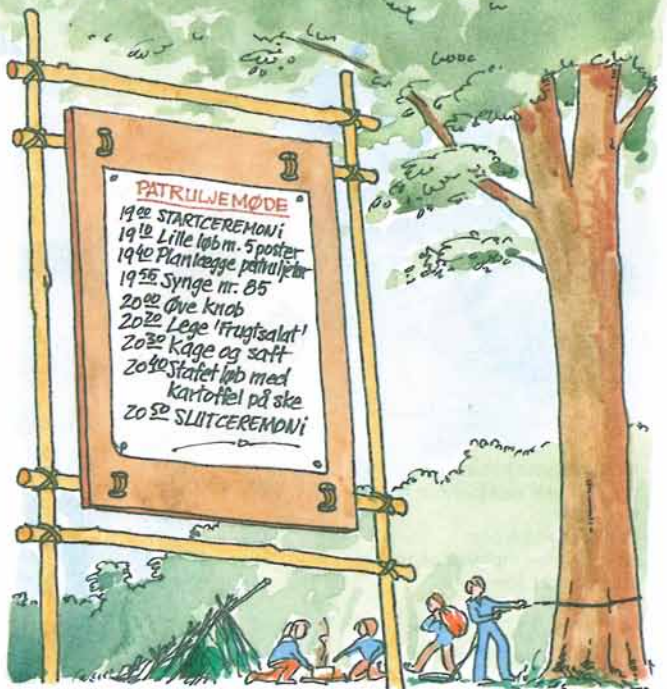
Vi skal blandt andet bruge friluftslivet til at skabe selvstændige og aktive mennesker.

Turene skal være planlagt omhyggeligt, men vi må ikke være bange for at fravige planen hvis der skulle dukke noget sjovere op.

Hold øjne og ører åbne på turen. Beskriv oplevelserne i dagbogen og tag spændende ting med hjem. Så er der minder til mange år frem i tiden.

Man kan tage på tur på mange måder: med tog, på cykel, til fods, med kærre...

Kærren kan bygges af to cykelhjul, et par jernstænger og nogle brædder. Den er også nyttig når der er avisindsamling eller der skal sælges juleneg.

Spejderhilsen

Baden-Powell fandt på mange geniale ting, blandt andet at spejdere, i modsætning til andre, skulle give hinanden venstre hånd – fordi den er nærmest hjertet.

Med højre hånd hilser vi med tre udstrakte fingre. Lillefingern og tommelfingern danner et bånd, der symboliserer sammenholdet.

Spejderhilsenen bruges når spejdere hilser på hinanden, og når et flag hejses eller tages ned.

Dagbog

Hver patrulje har sin egen dagbog.

Heri skriver spejderne om møder og ture.

Dagbogen er et klenodie der skal værnes om.

Gamle, udskrevne dagbøger har en hædersplads på reolen og kan med mellemrum hentes frem, så patruljen kan more sig over deres forgængeres meriter.

Indholdet behøver ikke at

være en detaljeret oprensning af hver lille ting. Det kan være morsomme episoder, illustreret med tegninger, fotos, den kodelinje der blev udleveret, billetter fra et museum osv.

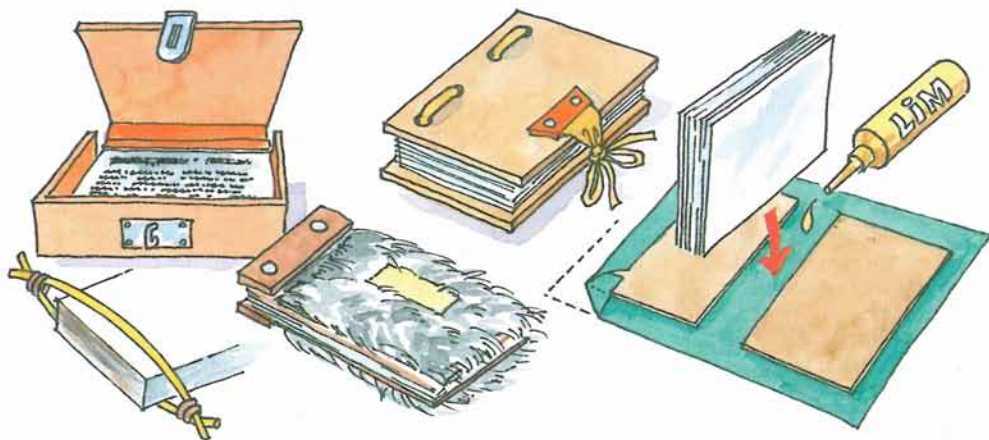
Patruljens kronikør sørger for at der bliver skrevet i dagbogen, men behøver ikke altid at skrive selv. Det kan godt gå på omgang.

Dagbogen kan være en

købt bog med blanke sider, eller et ringbind der løbende forsynes med nye sider, men husk at bogen skal være solid, så den kan tåle at komme med på sommerlejr.

Den kan være indbundet i skind eller træ – eller dekoreret på en helt anden måde.

Dagbogen medbringes på PL-PA-møder. På baggrund af den kan tropslederen snakke med om hvad der er sket.

Sang og leg

»Scouting is fun, and if it is not fun, it is not scouting«, sagde Baden-Powell. Selvom der er meget en spejder skal lære, skal der også være tid til at lege og lave sjov.

Sangbogen bør altid være lige ved hånden, og programmet bør jævnligt afbrydes af en leg. Alle skal kunne deltage i legen, og lederen bør altid have en idé klar hvis der skulle opstå en pause i det planlagte program. Det er sjovt at lege – og det er også lærerigt og udviklende.

Mange sange kan krydres

med bevægelser og fagter, eller der kan danses til dem.

En festlig sang eller dans varmer når man står på en kold perron og venter på toget.

Afdeling og gruppe

Gruppen består af afdelinger:

- mikroflok
- miniflok
- juniorflok
- trop
- klan

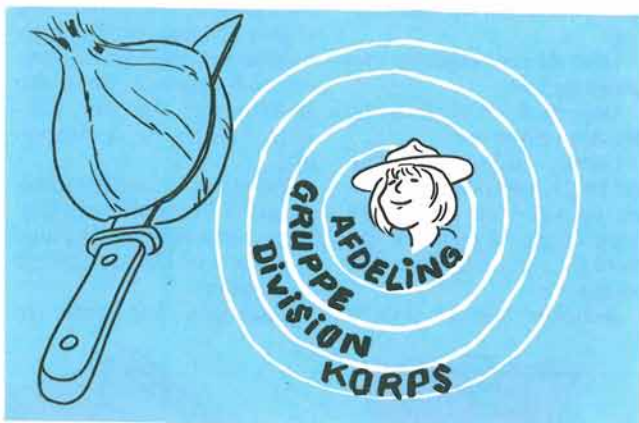
I flok og trop arbejdes der i patruljer; i klanen arbejder seniorerne ofte i sjak bestående af 3 personer.

Gruppen har en gruppeleder (GL), og afdelingerne har afdelingsledere: flok-, trop- og klanleder (FL, TL og KL).

Flere grupper udgør en division, og et antal divisioner er samlet i et område.

Det Danske Spejderkorps er delt i 7 områder. Der er således uden om hver spejder et system af ledere, som der uden om en løgspire er talrige lag der beskytter og nærer.

Gruppens afdelinger hører sammen. De holder til samme sted og spejderne rykker med alderen op gennem afdelingerne. Der er derfor meget gruppen er fælles om, og mange

ting kan man gøre i fællesskab. Det er gruppelederen der sørger for at disse ting bliver sat i værk.

Gruppen har fælles blad, deles ofte om et lokale og laver fælles arrangementer, som fx jule- og fastelavnstur og forældremøder. Ikke alt kan dog gøres fælles. Det der fanger minierens interesse, er ikke altid noget for seniorerne, og spejderne har også brug for af og til at være sig selv i patruljen.

Afdelingerne skal vide hvad resten af gruppen arbejder med, og tilrettelægge møder og ture så man ikke træder hinanden over tærerne. Hvis man har en begrænset mængde lejrudstyr, nytter det ikke at alle vil bruge det den samme weekend.

Omvendt kan det være praktisk for forældre der har børn i flere afdelinger, at de tager på tur samtidig, så familien ikke splittes hver weekend.

Idéramme

Mange grupper har en idéramme eller en fantasiramme, som de arbejder med i kortere eller længere tid, for at gøre aktiviteterne sjovere og mere sammenhængende.

Fra gammel tid arbejder mange flokke ud fra Kiplings »Junglebogen«, men mulighe-

derne er mange – og har man først valgt en idé, så følger der en masse nye idéer med efterhånden som man sætter sig ind i stoffet.

Hvis gruppen hedder »Sor-

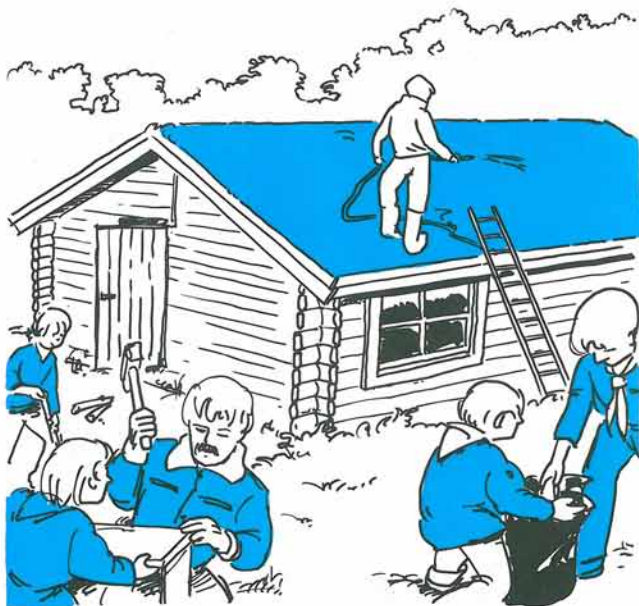
tefødderne«, er det oplagt at arbejde med indianere som fantasiramme. Hvis man bor i nærheden af et vikingemuseum, er der inspiration at hente dér.

Gruppeblad

For at alle kan følge med i hvad der foregår i gruppen, udgives et gruppeblad, som kan udkomme hver måned eller sjældnere.

Bladet kan indeholde referater af afholdte arrangementer og programmet for den kommende tid. Programmet skal være så detaljeret som muligt, så spejderne ved hvad der skal ske. Hvis der kun står: »onsdag d. 4.: møde, onsdag d. 11.: møde, osv.«, virker bladet temmelig overflødigt.

I gruppens blad indkaldes også til forældremøder og bringes referater efter møderne. Bladet kan indeholde læserbreve, debatstof, konkurrancer, »den gamle GL fortæller« og meget andet.

Kontakt med forældrene

Ved siden af det praktiske spejderarbejde, som lederne tager sig af, er der en række andre opgaver, som spejdernes forældre bliver bedt om at hjælpe med.

Der er forældre med i gruppestyrelsen, der har det økonomiske og pædagogiske ansvar for gruppens aktiviteter, og der er en god grund til, at det er sådan. Børnene er i sidste ende forældrenes. Selvom det er lederne der kan have de gode idéer og kan lære spejderne en masse om spejderliv, er det rimeligt, at forældrene er med til at sikre at arbejdet foregår på en fornuftig måde.

Der er også brug for forældre andre steder i korpset. De kan lade sig vælge ind i divi-

sions- og korpusråd og derigennem være med til at præge spejderarbejdet på landsplan.

Det kan også være en god idé at forældrene er med til andre aktiviteter såsom at trykke gruppebladet eller hjælpe til med avis- og flaskeindsamlinger. De kan måske også bistå med at skaffe billige materialer, og give en hånd når hytten eller patruljelokalet skal vedligeholdes.

Omvendt er det ikke meningen at forældrene skal stå for de egentlige spejderaktiviteter. Her gælder det om at finde balancen.

Hjælp kan også fås fra Sct. Georgs Gilderne, der er gamle spejdere som har megen erfaring, de gerne vil give videre.

Good turn

Good turn er et engelsk udtryk som vi også bruger på dansk.

Det betyder nærmest »en god gerning«.

Gode gerninger – eller det at hjælpe andre – kan have mange former, her er nogle eksempler:

- i spejderhjælpsugen gør spejdere et stykke betalt arbejde, og pengene går til hjælpearbejde
- nogle steder samler spejdere tøj og legetøj ind til flygtninge
- nogle spejdere besøger det lokale plejehjem med nyudsprungne bøgegrene om foråret eller med luciaoptog før jul
- i lande der er truet af naturkatastrofer, udgør spejderne en del af beredskabet

På side 14 står, at en spejder kendes på sin uniform... Men en spejder uden uniform er også spejder og skal gerne kunne kendes på sin hjælpsomhed, sin måde at optræde på og på sin evne til at klare en uventet situation.

- »Danmarks Frivillige Bloddonorer« blev startet af spejdere
- efter overnatning på et høloft, kan spejderne hjælpe landmanden med et stykke praktisk arbejde
- og mange andre ting – ud over den hjælpsomhed i hverdagen, der gerne skal være så selvfølgelig at der næppe lægges mærke til den.